

BAJA

vegyes tartalmu hetilap

Előfizetési árak
 Egész évre . . . 5 frt — kr.
 Fél " . . . 2 frt 50 kr.
 Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
 Tanítónkégy évre 3 frt — kr.

Hirdetések
 a legutányosabban számítottak.

Szoroskötőség
 hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
 Rochusutca 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizetési felhívás a „BAJA” című vegyes tartalmu hetilapra.

Előfizetési feltételek:
 negyed évre . . . 1 frt 25 kr
 fél " . . . 2 " 50 "
 egész " . . . 5 " — "

Vidéki előfizetéseket legelőszörűben postautalványra eszközölhetők.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását és anyagi támogatását kéri honfiai udözlettel

a „BAJA”

szoroskötősége és kiadói hivatala

Városunk pénzügyei.

Megdöbbenéssel tapasztaltuk azon körülményt, hogy város-unk házi pénztára a folyó rendes kiadások fedezésére képes nem volt.

Az eddigi igazgatásnak számos és mélyre ható hiányai vannak, azon egyetlen egy tényt hoztak fel, hogy pénzügyeink rendezve lettek, hogy a múlt szomorú eseményei többé nem ismétlődhetnek, s az elegendő ok volt arra, hogy sokaknál a bizalom megszilárduljon.

Am az esemény bekövetkezett, a hiány ismétlődött, a bizalom megintgátolható, s elég szomorú, hogy az ok éppen az volt, mitől mi is aggódunk.

A lefolyt évek alatt háztartásunk deficitelt állott szemközti, kénytelenek voltunk pótlódni kivételével állítani helyre az egyensúlyt, de évekön keresztül új kiadás tételket vettünk fel, melyeket szándékunk sem volt tényleg elkölteni,

sőt a hiány fedezésére kivettelt pótlód rendszerint pár ezer forint többletet biztosított.

Közvetben jól folytak dolgaink, szigorú tavarósságunk s a pótlód lehetővé tették, hogy a város majú 150 ezer forint törlesztést tett, s a mellet, habár lassankint, de városunk szépítésére is jutott valami.

Igaz, sok egyébre is kellett volna, de a sürgetőnek felszólalásai a takarékoság eltvéval utasítottak vissza.

Ha tau, mint sokan hitték, a beállott zavar pillanatnyi lenne, következő nyében nem alterahatna a háztartást, azonban ezen illuzióknak is vége.

Par év óta gondatlan kezelési mellett a megtakarított összegek is elköltezték, a költésgetés 31 ezer forinttal túlléghatott, sőt az összes tartalékok rendszer nélkül felemeltve lett, mintegy szándékosan elszórtatott, elszórtatott akkor, midn a közönség csaknem sathalva volt azon véleményrel, hogy ma-holnap a legszükségesebb, az iskola építés megkezdhető, s a vasutra megajánlott összeg is majdnem minden meg-röltetés nélkül megerentesül lesz.

Most az ily illuzióknak vége, a rüdgy tény komoly gondokkádra int, nagy erő s elhatározásra lesz szűkségünk, megtagadnunk magunktól mindent, hogy a jövőre életerdekünk biztosítva legyenek.

Erelvés kéz, kitartó munkásság, feltétlen bizalom s önzetlen baráti egyesülés, minden személyes ambíció kizárásával tetheti csak lehetővé azt, hogy dolgainkat rendez mederbe vezetessük, s ne tgyük ki városunkat a bukás szegyenének, vagy mi városunk is csúfalvólna, az elmaradásnak.

Mi hiszünk is, hogy mindenki megfelel ezen kötelességnek, reményelni merjük, hogy példás rend fog meghonosittatni

az adminisztrációban, s ezt annál is inkább hiszünk, mert fjasan ur ó méltóságunk önzetlen munkássága, ellenőrzésének kitűnősége lépezi hitünknek, reményünknek zálogát.

Baja, 1882. márcz. 25-én.

Hatóságunk kebelében már mozgalom indult meg egy iparszakiskola létesítése iránt, azonban, mint minden reform, csupán átgóttogás lett, levétetett a napirendről.

Számaltanzor szólunk már mi is e kérdéshez, vitatva annak fontosságát, s miután más városokban hasonló mozgalom indult meg, nem lesz érdektelen az „Alföldi Iparlap” e tárgyban cikkét, mely kitűnő okokat hoz fel, közölni, azon óhajattal, vajha nálunk az eszme ismét új életre kelve, diadalra juttathatók.

Ipartanodákat a vidékekre!

Midn a közoktatási miniszter a harmadik egyetem felállítása ügyében Szegeden járt, s mi iparosok, mint ilyenek szintén tisztelegtünk nála, nem kértünk tőle ipartanodát, mivel az egyetem kérdése volt napirenden.

Különbén is némely helygötti kisvárosi honitársaink gyakran zokognak, ha a szegediek ismét valami újat kérnek a kormánytól vagy a törvényhozástól — midn az ország ezer hiányban szenved.

Pedig az illető jámbor irigyeknek tudniok kellene, hogy mi semmi olyan nem kérünk magunknak, a mi egyszerűségi nem volna az egész magyarság, az egész nemzet elődhatján érdeke. S azt is tudniok kellene, hogy a mi helyzetünk nem ma, hanem még év előtti látszólag elmaradottabb állapotunkban leglyesté méltóbb volt, a mikor még 12 millióval több vagyónak s 10 millióval kevesebb adósságnak volt.

S ha már ennyit kellett vesztenünk a felső megyék vízi ügyei és gazdasági érdekei miatt, s ennyi terhet héli nyakunkra vennünk, hogy megéllhessünk: azt úgy kell elfogadnunk, hogy aztán el is viselhessük, s hazánkra és nemzetünkre nézve értékesíthessük is.

Ha már itt egy nagy város egészen újra épül, ennek úgy kell újra épülnie, hogy életrevaló is legyen. Ez már a befektetések szempontjából is országos közérdek.

Ha a fővárost emeljük országos erővel, mely magától nem emelkedni képes: az ország második városát, mely magától ezáltal nem emelkedhetik, már a decentralizáció kedvért is emelni kellene.

És ha veszünk, hogy Zágráb kedvezőbb kölcsönt kapott, holott Zágrábot nem az előző kormányok hanyagsága tette tönkbe, s nem is más vidékek érdekében pusztult el: akkor a mi drága kölcsönünk, éppen nem irigyére méltó.

De még olyan városokban is, a melyeket semmi csapás nem ért, s a melyek vagyonosak — szoltott a kormány országos közérdekű intézményeket létesíteni,

TÁRCZA.

PROLOG.

A figyelemre méltó „Segélyes Egyletnek” 1882. márczius 25-én tartott hangversenye alkalmára írta

Dr. PLATZ BONIFÁC.

Az égi szellem fénykorára szálla Örök honból le a földre
 Utána lép az égi leny alakja
 A fénykor felny nyomát követve.
 Megérkezett kővilágunk a földön
 Melynek görögje megismél előtte,
 S a merre néz szemünk szent varázsa
 Öröm, vigasz támadnak föl körülte

„Oh égi leny!” ki csillagos hazaföld
 A fajtalam honába most bucsúrol,
 Örök lakodnak illatos virágot
 Miért hagyod el bannok helyéért?
 Miért jóval mondogsz szép ajakkal
 E helyre le, hol csak lony tanyázik,
 Hol messze tén a lét nem zománca?
 S kedély hian a szív dolog és taik?!

Megállt ő Dicsőfűt szép szemével
 Kegyemen int, és alka szóra nyílik.
 Megintéve állók en elötte
 És vágyakozva várom jón látot
 Miként a szülő anyha szantogása
 Ha illatos mezőkön állítaszna
 Szíved betölti lények támaszával,
 Ig éresek szávanak hollátára.

„Miért jövek a béke templomából
 Miért hagyom örök tavasz virágot?
 Miért jövek a bannok honába
 Hol jökeert a szív hian vágyik?
 Azért jövek, hogy drágagyongyot hűzök
 Igaz könyöknek hüllő saporából,
 Hogy hű kerekkel öntök lit a sebre
 Melyet barát, avagy testvér nem apol.

„Ha néma éjnek lepte hull a földre
 Ha boldog álm szall az almaködről
 Ha néma holdnak balvány éreméül
 A hű kebel borul a sídalmára —
 És elapadnak a könyök forrása
 A szív hasadni kezdül fajtalamod —
 A tort virágot keblenem szórtól
 És csakjám életere kottik nyálad.

„Ha már ragyog a bíber aran bajnal
 A boldos égnek messze lóthatárán,
 S tő napra képek új reménytelenség
 Riaszta föl a szavatólkor korogás —
 S már vözni vágy a fajtalam szattá
 Hogy végre nyitok az aram jökeára
 Vigaszt adok, erőt a szenvedőnek
 És újra élet a remény sugára.

„Ha fényben szök már a föld görögve
 S hecsül szigart leveit az ég világa
 Mely megtört a taradó erők
 Ki éj s naponta küzd, tezen buhat?
 S erőt vesztve kél keserű szívvel
 És bannok szávanak nyílik ajka —
 A lankad karoknak és amlak lóhatárát
 S szívebe tér a léke szent paladja.

„Ha alkonyatra száll a föld élet
 És lótos ottlón szál, elmagabizott
 S csak boldog árva jár, kel elgáttottan
 Ki néma szíven hál, keserőnk áldoz
 S reménytelen boldog az eszmályban
 És ösztörelve hull a durva köré —
 Kezeme ölöm jó anyat keresve . . .
 És elhagytok én vagyok hű örege

Igy száll a szövelm. S messze tánt alakja
 Felkutatón utána vesz merészen . . .
 Vaj! elhagytok én s viszatérve nyílt
 Hú szó fakad e nyugtalan kebelben
 Oh visszatérve, hogy konyu tonlón
 Vagy elhagytok én orgonm lényem?
 S annut merőleg megzavart kedélyesül
 Eljöttem kél a jobb remény világa.

O én vagyok. O én se szallit könnököl.
 A szellemen a test szem nem látja . . .

Közöttünk él, nemes szívvelbe szállva,
 Ott állóskál, s hogy őt kecsessék várja . . .
 Ez esté tanyán im beiert e helyre,
 Kegyes szíve igaz részvételt árad . . .
 Sugallatára lény kebel megföldül
 És versenyezze adni, tenni tarad.

Ne szólj hozzám . . .

Gy. A.
 Ne szólj hozzám . . . Oh! mert minden szavad
 Szíveimnek áll meg, gyököt ad . . .
 Oh, de mégis, szólj! — nek szegény szívem,
 Csak még egyszer, és többé soha sem!

Ne nézz rám! . . . Oh mert tekinteted
 Eszemből hozza boldog élettem,
 És felhangol bannod szíveim . . .
 Csak még egyszer, és többé sohasem!

Nézz rám . . . szólj hozzám, oh adj életet,
 Hisz! bannom ma boldog életmet!
 Szeress, s így tan felvidül életem . . .
 Csak még egyszer, és többé soha sem!

És ha megveszél, ha szívem megveszél,
 Hál szíveimben, hán még elég nekod,
 Oh ne mutasd, ne mond meg enyemnek!
 Csak most kérlek, és többé soha sem.

Megbánod, de késő lesz, addig én
 Ott porladok, mely sírom feletted . . .
 S hozzád teljen kiertel szíveimem . . .
 De csak egyszer, és többé sohasem.

Költő:
 Dreisziger Kálmán.

A varró-gép.

Nagyon sokan hívása csaknem minden
 lap hirdetési rovatában eme szavakat: „va-
 lodí amerikai varró gépek,” azon hűdelem-

ben vannak, hogy e találmányt is az ügyi-
 laknak köszönhetjük. Így francia tudos —
 kinek a varró-gépről iri értékeselői a jelen
 sorokat közölnök, — világosan kimutatja,
 hogy e találmány francia elme szüleménye.

Francia ország St.-Etienne nevű iparzó-
 városában 1825 körül élt egy szegény
 szabó, ki csak korh-lyesze és tulzása által
 tudott magának feltűnést szerezni. Bizo-
 nyományos is felmondta neki, a mivel ő
 vajmi keveset törődött. Műhelye mellett nem
 igen látták, mert senki sem dolgoztatott
 vele. 1827-ben felbolondnak hitték, s két év
 múlva öröklet kiáltották ki.

E vesztésé örült Thimonnier Bertalan
 egy lyoni festő gyermeke 1793-ban született.
 Kitanulta a szabóságot és St.-Etienneben
 telepedett meg. Ekkor tájt az e vidéken
 láko nők legkevésbénczbeletöltődja s legnyer-
 segesébebb válalata a kötött és himzett
 munkák kereskedéséből e gyártásból állott.
 Thimonnier ügyelemmel kísérvén a kötéssel
 öglakozó nőket, azon gondolatra jött, hogy
 nem lenne lehetetlen dolog egy varró-gépet
 elő állítani.

Munkáját elhanyagolva négy évig
 földalata megoldásán törte fejét; a világ,
 a család nékét megszűnt létezni, éjjel és
 nappal kedve-mez tervével, a varró géppel
 foglalkozott, s csakugyan hosszas gondolat-
 zás után, sanaytan nekülözösek kötött, sze-
 renesen létesítette kiántott tervét. 1830-
 ban szabaldmért felnyomott. őt később
 áru hatására, melynek szövelével gépes uton
 lehet kótni.

Bannem bányá tönök ki akkor Etienne-
 ben tartózkodott kiváncsiságból megnézte a

s ezt mi nem irgylhetjük; ez a kormánytól nemzeti kötelesség.

Igy a vidéki városok, ha maguk nem elég gazdagok, hogy szaktanodákat állítsanak: a kormánytól kell, hogy várják a kezdeményezést. Kivételt csak azon városok képeznek, melyek elég gazdagok és nem kizárólag elemi akadémiaikkal; az ilyenekre egyenesen rájok üzenhet a kormány köznevelési kötelemei teljesítése végett; mivel a szaktanodák föllállítására a fővárosok kevésbé alkalmasok, mint a vidéki városok.

Igen természetes, hogy szaktanodák alatt leginkább a közép-tanodákat s nem a felsőbb iskolákat értjük. Még ezek föllállítására nézve is a vidéki legnagyobb városokat sokkal célravezetőbbnek tartjuk, mint a fővárost.

Egyetlen fiamnak az iparos szakképzésére a köznevelési években Európa nevezetesebb ipari szaktanodáit összejárta, úgy tapasztaltam, hogy a fővárosokban mindenütt valami fontos akadály gördül a gondosan szétválogatott szülő személe elől, arra nézve, hogy gyermekeit gondtalanul becsajátassa a gyakorlati munkás életre előképező szaktanodába.

Már maguk az illető fővárosok szaktanodái is akként alakultak, de az ottani élet is olyan, hogy azok még a leggyakorlatiasabb irányú népeknek is inkább úgynevezett „urait” s nem gyakorlati irányú polgárt nevelnek az illető nemzeti számára. Ilyen „ur fele” pedig az egész polgárosodott világban igen fölösleges számban van, s egész a proletárság derekába vág már túlvirekedésük.

Drága is a fővárosi élet, erkölcsrontóbb is az ifjúsága, elképzelhető is a hajlamokra, mint a vidéki városoké.

Holott a szakképzés hazánkban még nagy hiány van a tudományosan képzett egyénekből s ide szegényebb szülők gyermekeit természetesen inkább utalják.

Tehát a szaktanodáknak a vidéken való föllállítását minden indok parancsolja.

Azon kezdtem, hogy a midőn a miniszter itt volt s mi iparosok is tisztelegtünk nála: mi nem szóltunk neki egy Szegeden fölláttatandó ipari szaktanodáról.

De ő szólt nekünk. Hogy mi ezt a kérdést maig nem bolygattuk, legelől már elmondtuk okainkat. Azonban a mi szerénykedésünknek is van határa, a midőn halgatásunk oly érdeklődés rovására megy, a mely érdekek országos közérdeknek bátran vehetők.

Midőn fiamat jól megfontolva egy 220 földrajzi mérföld távolban levő ipari szaktanodába vittem, igen fontos és jól átgondolt okaimnak kellett lenni, de egy-szersmind ezzel azt is hibézinyulva látom, hogy e tekintetben épen oly égető hiányt szenvedünk, a mely hiányt kell tapasztalaink hazai iparunk fölívragzása s az iparos-pályá tudományosan képzett szak-ferfiaink gyér volta miatt. Szóval: itt egy rendkívüli bajjal állunk szemben, ha meg oly erősen fölprókoratorozott nemzet nem volnánk is.

Ezért, eltekintve a harmadik egytem kérdésétől, Szegedre, ezen nagy iparos városra lenni készülő városra s ezzel az országra nézve, nagy étkérdést képez egy itt fölláttatandó közép-ipartanoda, amilyenekkel a másodrendű németországi városok úgynevezett „technicum” aiban bírnak.

Hogy milyen legyen ezen közép-ipartanoda: erre nézve szívesen nyitunk tért szakferfiaink előtt; azonban ezek ha kell, egészen gyakorlati szükségleteink szempontjából és külföldi tapasztalatainkból kiindulva, magunk is hozzászólunk.

Mi érezzük a hiányt, sőt még azt is látjuk, hogy reáitandóink 8 osztályú volta ránk iparosokra nézve egészen elhibázott dolog; azonban egyelőre nem akarunk ez irányban a dolog mélyébe menni; fölilyük az illető ferfiakat, s azután hozzászólunk a dologhoz. Egyelőre annyit mondunk, hogy bármily tanítézetek kellenek is Magyarországon, mindenekelőtt közép-ipartanodát kérünk Szegednek s a hasonló vidéki városoknak.

Különfelek.

— Lapunk kiadója tiszteltelt kéri fel az illetőket a hátralekös előfizetési és hírdetési pénzek márelőbbiti bektelzésére.

© Személyi hír. Országgyűlési képviselő Latovics Gábor ur — mint értesülünk — a pakóban városunkba érkezik.

körhely szabó gépjét, s belátván ennek jelentőségét, a fölúttalót rögtön magával vitte Párisba. A gép kizárólag készítésére és áruállítására Thimomek Ferdinand, German Peter és társai ezekkel szerződést kötött. A Sevresi utczában 1831-ben már egy műhely 18 favarró géppel működött, katonai egyenruhákat készíten. Minthogy a gép a kezi munkát leszerzi, s a kezni csak azt veszi tekintetbe, hogy ez által keresetelőt megfosztatik: Thimomek várró-gépet csakhamar szertmondtatja a fölúttalót szabók.

Thimomeknek is menesülni kellett. Beauver halála után febotmótt a Genuin Petet és Társával kötött szerződés, 1834-ben Thimomek újra visszatért Párisba, s összedíltott gépeivel vonta a ruhákat, de ekkor is legnagyobb részt idejének gepje tokyelésítésére fordította. 1836-ban vesző nyomorra pályán szálváraása miatt, s mint elektromos megvezető, gyáng, mozdító utazást, hatán hordozva gépjét, s csak így tarthatta lét magát, hogy azt faluról-falura hordozva, mint valami ritkaságot egy-egy hírleret mutatassa. 1845-ben már annyira tudta módosítani gépjét, hogy az egy percz alatt 200 östöt tészt. Ekkor egy értelmes iparos Maguin név villafirancián lakos közben járását és segítségét ajánlotta lét, mi a fölúttalót is is fogadtat s ezen gépjét két darabonként 30 franciával árulták. 1848-ban — mint a szabadalmi okirat tanúsítja — Thimomek már 300 östöt tesz egy percz alatt s nemcsak csalan szövetet (moussine) hanem posztót sőt még ört is lehetett vése összevarrni.

Az 1848-iki forradalom és találmány

épen akkor akasztotta meg utjában, midőn már terjedni kezdett hírvérvében. Thimomek egy manchesteri társulatnak adta el szabadalmát, s 1851-ben a londoni kiállításra egy modostiva fölserelt példányt küldött föl. A gép az uton elkesztet, s csak akkor érkezik el a rendeltetési helyére, mikor már a kinezvezt bíróságok berekésztették úléseket. Harmanz évi küzelem, nékülézős, s anyai fejtes után, Thimomek 64 éves korában, a legtöbb felebarátok sorsát osztva, nagy nyomorban halt meg 1857-ben. A rok-kautak korházában 1832-ben 81 éves korában, mindenkielő előideve szanyadt el a gozhajók felúttalója, Albus Claude marquis; Amerikában pedig Fulton nevére emelnek alapot. Franciaország — mint az értekező meggyezi — elvetette a magjott, Amerika pedig aratott.

Franciaországban a gőzhajót így elvőzte meg Amerikát és Angliát. Így a várró gép is Franciaországban találtatott föl, Amerikába vándorolt át, s onnan fölök magában is a „valódi amerikai várró-gépeket.”

Miközben Thimomek maga a nyomor szőlen vergődött, a tengereken túl gepje kegyes változásokon ment keresztül. Egy Howe líles név amerikai szabadalmat nyert 1845-ben kettős fonálút és tüvel várró-gépre. Az 1851-iki kiállítások ezt dicsőítettek, mikor még Thimomek géppe utban volt London fele.

Ezenlét csak az amerikai várró-gépek lett szűléd hítele, s 1855-től fogva ezével vándorolnak át Európába. A várró

gép bajjal találatképzésünknek folyó évi marcius 19-én tartott rendkívüli közgyűlésen vezérigazgatótól szavazattöbbséggel B i s c h o f f F e r e n c z földbírtokos ur választott meg.

Dr. Hauser Mór volt városi polgármester nyújtatástati ügye a nagyim. m. k. belügyminiszterium által helybenhagyott épen oly indokolással, mint azt a törvényhatóság ferterjesztette. Mint értesülünk e hóban még közgyűlés fog tartatni, s a polgármester állásra rövid határeljű pályázat fog kiratni.

— Fölúttalás. A „bajai ifjúsági egytel” helyiségében ma este, Gerlócz Gyula polgár iskolai tanár ur érdekek fölúttalását fog tartatni. Felírjuk a t. közönség figyelmét.

— Bajai Ipartársulat helyisége jóvő hó 24-étől a foterlen lévő Olay-féle házban lesz.

— Pályázat. A „bajai ifjúsági egytel”-ben a s z o g i a t a t l l o m a s ú r e s d e s b e kerülven, ennek betöltésére valamint pályázat nyuttatik. — Javadtalazás zenemint egytek fölletelek alulról étkénel betétkénel. Pályázati határel 1882. ápríl 1. Baján, az egytel társulmány 1882. évi marcius hó 21-én tartott ülésebit: Scheiber Gyula, elnök. Kramer Rezső, tá. jogyzó.

— Állat- és gépköltés. A Bács-Bodrogmegyei gazdasági egyesület 1. évi május hó 28—31-ik napján Zomborban állat és gépköltésrendet, melyre a jó fajta tenyész állatoknak és hasznos gépképek megismertetésére illetéleg ferterjesztése czéjjából az érdekeltek eladó és vevő közönség figyelmé felhivatik.

— Kereskedelmi érdekeltné a délveleken képvisetteseté czéjjából R á c z Vilmos a „Bácskai Közlöny” szerkesztője. „Devidék” cím alatt, a jóvő hóban külön íspot ad ki, mely egyes czikkéket — tekintetlén a különböző alkú lakosokra — több nyelven fog hozni.

— Tóth Kálmán szobrára újlag aniaoktat: Temesmegye 51 frt 10 kr, Veszprémmegye 4 frt 50 kr, Győrmege 50 kr.

— A képviselőház kerényini bizottsága márcz. 15-én az országos ülés után tárgyalta Baja város kerényenét, a helynép és köveztí vándor származó város jövedelem adoménetsége tárgyában. Kiadottat a penzgyűlésnek.

— A Ferencz-esztronán a m. évben 1270 úres hajó, 2808 terhet hajó, 128 úres tutaj s 1242 terhet tutaj közelekedt — 3.065,202 mázsa rakományt. A forgalom tehát háromszor akkora volt, mint 1876-ban. Az összes bevétel 223.608 fr 98 kraj. rügött. — A tegnap megtartott hangverseny-ről lapunk jóvő száma hoz részletes tudósítást.

— Bács-Bodrog megye törvényhatóság bizottsága 1. évi ápríl hó 3-án és köveztí napján tartja érvényesítés rendez közgyűléset.

gép eljutott mindenüvé, gyárakba, máhe-lyekbe, sőt urilohégek termében is annak szívesen helyet. A várró osztálút azóta rendkívüli változás állott be, melynek eredménye messzire khat. A legújesebb kész-mes képes egy percz alatt 24—30 östénel többre vinni, meg egy jó szerkezettí várró gép nyolcszázat östét. Óriási lépés ez az ipar történetében. A várrótt ezikké ezóta jelentékenyen olcsóbbá váltak.

Látjuk, tapasztaljuk, hogy e találmány az iparra nézve nagy előny, de meg kell vallanunk, hogy egészegei szempontból a varrokra nézve hátrányos. Kép mint szüntlen a tü és várró eszköz, de a tü könnyű igazán gyöngéd női kezébe való eszköz; a gép oly nehez, s a vele való bánásmód oly igen ferasztó! Igazolja ez is eme természet-tan törvény! — mi dővel nyernék, erővel kell potolni.” Szászotta gyorsabban halat a varrás a géppel, de mennyivel könnyebb egyszerű tüvel varni. Gondolt-e erre valaki varrononk közül. Bizonyal az, ki egy várró gép mellett tölt el az órákat.

Minden gép végzéje az, hogy a kézi munkát a gép helyettesítse, de a gép varrás ellenkező tanús, több erőkejtést igényel, mint a minore nemény gyöngé nő képevise lehetne — gyorsabban ölt ugyan mint a közönséges varrás, de szászotta hamarab erönta az egészeget; s kik foglalkoznak a várró géppel? többnyire nők, kiknél az izom nincs oly erősen kifejlesztve mint a férfiaknál. — Hogy tehát egészegek a várró gépet által kockáztatva ne legyen, — több és jobb táplálékkal kell elnök mint egyéb munkásoknak. — A várró gép mellé alkalmazott

Figyelmeztetjük t. olvasóinkat a Pesti magyar kereskedelmi bank váltó üzletében má számbanban megjelent hírdetésére. Ezen intező 1842-ik évben alapított és ismert szűléd előjárásért méltó ez ajánlata.

— A hazai barát” 16-ik fizeté érdekes tartalommal jelent meg. Egyes szám ára 15 kr. kapható: Besinger Zsigmondnál Bécs.

— A „Képes Csalládi Lapok” 25. száma — Melner Vilmos kiadásában — igen változatos tartalommal jelent meg. Ara egy fizetés 15 kr.

— A magyar népbárát” 28. száma élénk változatos tartalommal megjelent, ára ¼ évre 1 frt 50 kr. Az előfizetések Fuchs tésztérekhez (Budapest, nagymező-utca 14. sz. a.) küldendők.

Levelezés.

István megye 1882. marcius 22.

Nevezetes dögök atkák előt megakut városunkba, hiába mindetig csak baj, bizony nem is másholvan kapta nevet városunk, mint a sok bajtu.

Sohase halgák e tészt a deputatit vasúter, meg majd az lebb a vége, hogy először a deputatio élökét a mint ez ma megörtént, azután maj a többi lekes tágokat visse e a vasúrt, oztán az se lesz, ki máj sürsége.

De hát nem is tudhassa az ember mi lesz szegény szűlöföldemre, ugyan csapós vót az, hogy a leve eluzott, s oztán nem is tért vissza.

Mer ha a test más részei elkesznek, meg csak hagyán, lehet hamost kapni, lehetet, lábat, kezét, fogat, szemet, oldalbordát, de a fejet nem potóhatja senki és semmi.

Lám mij-n nagy baj van mostan, hogy másik leve van szűksége az en keves szűlöföldemnek, esupa terelgetés, eseres, esaváros, egyik akar lenni, azt nem akarják a másikat akarják, az meg nem akar lenni.

Oztán van és lehet minden természetű adomány egytt egy embörbe, van példának okáért egnek osze, másikkak szónoki tehetése, a harmadikkak diplomája, a negyedikékek sógora komája.

En szegény polgár meg aztal mondtom, hogy az lesz legjobb, kinek van magányványa, mert tetszik tünnyi kinek vágyona van, az Istentől esze is van.

Es a magány vágyon a lószűkségesebb kelék, azon megszerzhető a hír, a dicsőség.

Hogyan is lehetne egy szegény embör esze tisztalított. A fizetés vékony, abbu n m igen köveztí, peiglen néha-néha traktált is kö adni, oztán drága ruhát viseni, alkotmányos módra dszurhat, peig az mérég drága, szóval nem szegény embernek való komédia az.

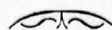
egyenczének nem bírták ki a munkát a szokásos börtön étkelés mellett, — a felgyűlésegei kénytelmett számukra potléteket adni étkelükhoz.

Az egészegei nincs annyira kockáztatva ha a gépet csak idoközönként veszik használatba. De gyöngéd testukatú ifjú nők ovok köveztí legyenek. — A várró gépeken lehet segíteni ázállat, hogy emberi erő helye t más mozdonyt alkalmaznak.

Egy angolországi nagyszerű gyárban, hol egyezre 500 várró gép van működésbe, a gézerést veszik igénybe. — De kisebb mint helyekb, annál kevésbé szokábban nem lehet gépet alkalmazni. — A művészet más azon iparkodik, hogy oztán várró gépet állítson elő, mi által azután a kütözött étké teljeseen elész érve.

Czal francia mérték egy villanyos mozdonyt talált föl, mely a várró gépeket alkalmaztatván, megoldja e nehez feladatot. Ha egy zombot nyomnak, a gépezet épen úgy forog mintha valami láthatatlan láb nyomja. — Ez a villanymozony oly nehéz náhalto találmány, hogy nemokára nemcsak a várró, hanem egyéb gépekénel igénybe fogják vetni.

(Franciaótl)

Ha jét akarnak a város atyái, akkó csak újat mizeknek, melynek magyá vágya is van, ha ezt nem teszik, akkó vízőzőn lesz, ez az én tanácsom.

Mitkó aztat onvándi fi a törvényhöz testület, akarom mondani közgyűlés, hogy nem lehet a mérnököt elengedni, mert ilyen féle munkákra kő neki gondoni, vizek lecsapolása, kövezet ellenőrzése, tüztorony felépítése, a városi építkezések ellenőrzése, körház átalkatás, közutak hid felállítás, utcák járdájának elkészítése, színház letétele, vasúti munkákra a város érdekében megvédele, iskolák építése, s ha igaz, még aztat is halottam, hogy csilagvizsgáló tornyot, egytetet, villanyos világítást csak sarki kárandulást is kő a mérnöknek terelni, addiglan, maradnak az utcák piszkosak, az úttestet lákat gondozza a jó Isten, s ha bonyéknak az ablakba, maj levágja a hazulajajoms, mint e zavargó a alkalmatlankó legyet, s tán még arra is lehet szükség, hogy város atyái új város ássanak ki, mint a Szt.-Antal utcátza már meg is kezdődte.

Csak aztat merem ajánlani, hogy ne ujan rohamosan hatagyanak az urak, mert a ki lassan jár, tovább ér.

Egy polgár.

Közgazdaság.

Közraktárak Szegeden.

Tudatjuk tisztelt olvasó közönségünkkel, miszerint a s z e g e d i k ö z r a k t á r a k i. h. 11-ikén kezdték meg tényleges működését.

A midőn ezen, alföldünkre néző közgazdaságilag fontos eseményt fölemeljük, néhány magyarországi megjegyzéssel kísérjük az új intézmény létrejöttét.

Szeged városa, melynek helyrajzi fekvése tagadhatatlannal kedvező, az 1879-iki árvíz okozta pusztulása után, phönixként emelkedett ki romjából, és már ma is igen jelentékeny forgalmú lendületet tapasztalhat.

E nagy, 75,000 lakóst számláló város azonban nem képes területén a fogyasztásra szükséges feladatot, — körülbelül egy millió méter-mászkát, — és jelentékeny mérvű iparüzéséhez — Szegeden 2000-nél több önálló iparos van, — szükséges nyers terményeket előállítani.

De ezen felgyászt és ipari szükséglettel ellenezve, Szegednek jelentékeny bel- és külföldi kereskedelme van és a jó hírnévűnek örvendő szegedi kereskedők és bizonyosok nemcsak Budapesttel, Fiumével, Győrrel, Bécselel és Triesttel, hanem a külföld számos nagy piacziarál is folytonos összeköttetésben állanak.

Igy tehát minden gabona és terménytulajdonos biztosan számíthat arra, hogy a szegedi közraktárba kiküldött áruk vagy azonnal, vagy ha a pillanatnyi árforlyam a tulajdonostól ki nem elegendi, későbbi időben a lehető legkedvezőbb árára eladhatók.

A mi a szolid és megbízható kezelést illeti, erre nézve a vállalkozó intézetek kitűnő hírneve a lehető leggyorsabb morális és anyagi biztosítékot nyújt, — a budapesti „Magyar Leaszultó és pénzváltóbank” elsoragan hazai pénzintézet, mely tíz millió forint tőkével és fizetett részvénytőkével rendelkezik, és melynek évi forgalma száz millióra rug, — míg a „Szeged-esongrádi takarékpénztár” Szeged első és leghatalmassabb, példás ovatosággal vezérelt intézete, alföldünkön kitűnő hírnévvel bír.

A közraktár magában véve nem egyébb, mint egy permanens vásár, melyben az eladó és a vevő folytonosan közvetlenül találkoznak, különös előnyei a szegedi közraktárnak a következőkben állanak:

1.) Biztos, száraz és minden elemi vaszélytól ment raktárakban helyezhető el az eladásra szánt árú, — erről közraktárjegy (warrant) állítatik ki és az illeto terményre vagy egyéb áruira megfelelő előleg adatik.

2.) A vállalkozók gondoskodtak arról, hogy az Ártvíteli, az u. n. transzító-forgalomban élvezett előnyök a vidéki borkészítők részére a szegedi közraktár használatában esteben valtoztaltatvánul föntartassanak, és így a szegedi közraktárban történő

előhelyezés az eredeti irány ideiglenes főfogászatodnak, — de nem megszállásának fog tekintetű.

3.) A szegedi közraktárak a lehető legkedvezőbb helyen, közvetlenül a vasúti pályákhoz és a Tisza mellett, az osztrák állami vasút itteni teltérközö pályá udvarában vannak, így hogy a közraktárakból a vagonokba és hajókba és vice versa, munkások átrakhatják az árukat elűnőleg csekély költség mellett, — de ezentul is a város minden részével jó kövezett utak által kapcsolatosan állanak.

Az uradalmak tehát úgy, mint a kisebb gazda és bérlő, a kereskedő és bizonyosny, a gyáros és nagy iparos előnyösen felhasználhatják az új intézményt, és úgy hisznek, hogy azon közraktárak, melyek felállítására egyébként nagyobb városokban terveztek, egymással összeköttetésbe lépve, növel egy közreműködő kapcsolatos hálozatot fognak képezni, úgy mint az Észak-Amerikában tenyeg keresztül vitétek.

A közraktári üzlet a következő terményekre és árukra terjed ki:

Mindenemű gabona és hüvelyesek liszt, röppe, dara, kása, len, kender, lenmag, kendermag, heremag, gyümölcs aszalt szilva, dió, szilvaz, sajt, méz, viasz, paprika, szalonna, disznósör, szappan, gubacs, fagygy, hamuszir és zsákó, olajpáncsák, ecet, bor, likörök, gyapot, gyapjú, készített bőr, töl, kőel, és madzag, gyékény, gyarmat-, kézmű- és norinbergi áruk, fopierfa, fáruk, vasárúk, gypsz, gépek, stb.

Mejegyezzük végre, hogy a szegedi közraktárak a lehető legmérészelebbi díjtelek állapítottak meg, és hogy a szeged-esongrádi takarékpénztár igazgatósága és a közraktári iroda minden fölviágoztással, és díj szabályait példányokkal ingyen és díjmentesen szívesen szolgál.

Az első es. kir.

DUNA GŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

gőztes és személyszállító hajóinak

MENETRENDEJE.

Érvényes 1882. évi márczius 15 től további utazásokig.

Postanajmenetek:

Bajonai Budapestre: kedden, csütörtök és vasárnap reg. 4 órakor.
Bajonai Galacra: szerden, pénteken és vasárnap reggel 6 órakor.

Személyszállítójajmenetek:

Bajonai Budapestre: naponta 4 órakor délután
Bajonai Mohacsra: naponta 8 órakor este.

Üzleti tudósítás.

Hajón, 1882. márcz. 22-én.

Buza	11.50
Bab	8.50
Zab	7.15
Árpa	7.40
Rizs	8.60
Köcs	5.30
Kukorica	6.50

Az árak 100 kilogr. után.

Felölő szerkesztő: Cserba Ferenc. Főmunkatárs: Devich László.

Több tekintélyes gyógyászati szaklap és gyakorló orvos egyháiban elismerő nyilatkozata szerint a Bányai Richárd által készített schweizer-labdások fúvós orvomány alapas kísérlet után a megszavart emesztés és ennek minden következményei ellen, melynek: duhas, puffadás, étvágytalanság, lejtav, vertiginus, szájny, mő és epehólyag, arányér, vérszegénység stb. mind legmegbizható szerk fölt meg azon előnyök is van, hogy enyhen hatnak, a beteg testrészeket nem zavarják, sőt erősnek és egyáltalán ártalmatlanok. Az alvasó árak lehetősége teszik meg a szegényebb sorosnak is megszerezhető eme valóban meggyőzősört. A valódi schweizer-labdások badogózevelővel végzett a schweizer kereszt: s a készítő nevezővel 50 szem 70 kret, kisebb kísérleti dobozban 15 szem 25 kret kaphatók a legjobbi gyógyszerbarban, nálunk Bajon Geiger Karoly urnál, kivel meg ügyen kimerőlt értekezéses orvosi véleménynyilatkozatokkal is kaphatók.

MATTONI-ÉRTÉK
BUDAI KIRÁLY
NESERÜFORRÁSOK
Doák Ferenc-forrás. Hunyady Mátyás-forrás.
Szt. István-forrás, Graf Széchenyi István-forrás
Mattoni és Wille, Budapest.
BUDAPESTI MÉRLEK ÉS KÖZLEKÖZTETÉSI IRODA
6101
É. 1881. 32.

Árverési hirdemény!

A bajai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről a bajai takarékpénztárnak mint végrehajtónak, néhai Szigriszt István örökösai Szigriszt István és Emma úgy ovagy Szigriszt Istvánné szül. Smidt Terézia mind kiskori gyermekei term. és törz. gyám anyja és végrehajtást szenevelök ellen 94 frt 34 kr és járuléka iránt folytatott végrehajtást ügyében nevezett néhai Szigriszt Istvánnak a bajai 2297-ik számu telekjegyzőkönyvben nejelek születet Smidt Teréziának közös tulajdonul előforduló szolte és szolte házból jutalékára vagyis a szolte és szolházak végre, mely 340 forintra becsültetett a végrehajtást árverés ezemel elrendeltetik és annak telekkönyvi hatóság helyiségeben leendő megtartására határidőül 1882 ik június hó 1-6 napjának délután 3 óraja kitűztetik.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Baján, 1882. február hó 16.

RÁCZ JÓZSEF,
kir. járásbíró.

Árverési hirdemény!

A bajai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről Lövi zálettel Veisz Fanni bajai lakosnő mint végrehajtónak Ribári Ferenc szentistváni lakos mint végrehajtást szenevelök ellen 1530 frt, és járuléka iránt folyt végrehajtást ügyében nevezett végrehajtást szenevelök és jünek szolteült Viszme Annának a szentistváni 398-ik számu tíjében felveve levő ¼ telek föl és azoz való legelő símlenyegből a Ribári Ferenczet íltető s 984 frtra becsült lete részére a végrehajtást árverés ezemel elrendeltetik és a kir. tkvi. hatóság helyiségeben leendő megtartására határidőül, 1882 évi június hó 17-ik napjának délutáni 3 óraja kitűztetik.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Baján, 1882. évi mártius 5-én.

RÁCZ JÓZSEF,
kir. járásbíró.

1882 évi június hó 5-ik napjának délután 3 óraja kitűztetik.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

A kir. járásbírósg mint tkvi. hatóság.

Baján, 1882. évi febr. 22. napján.

RÁCZ JÓZSEF,
kir. járásbíró.

Árverési hirdemény!

A bajai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről Weinberger Ignáz béklyi lakos végrehajtónak Tober Jakab szente béklyi lakó végrehajtást szenevelök ellen 290 frt és járuléka iránt folytatott végrehajtást ügyében nevezett végrehajtást szenevelök a laklyi 102-ik számu tíjében 104 frt számu által előforduló s 600 frtra becsült házra és Bági Pálnak a béklyi 891 számu tíjében foglalt s a végrehajtást zálog joggal szente terhelte ¼ telek följére, mely 1062 frtra becsulve van a végrehajtást árverés ezemel elrendeltetik, s annak a leendő megtartására határidőül 1882 ik évi június hó 2-ik napjának délutáni 3 óraja kitűztetik.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Baján, 1882. évi február hó 21. napján.

RÁCZ JÓZSEF,
kir. járásbíró.

Árverési hirdemény!

A bajai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről Herzfeld He.rik és fia bajai lakosok mint végrehajtónak, Stein Fülöp új neje születet Szinger Terézia katymári lakos végrehajtást szenevelök ellen 187 frt 89 kr, és járuléka iránt folyt végrehajtást ügyében nevezett végrehajtást szenevelök közl Smidt szolteült Szinger Teréznek a katymári 1192-ik számu tíjében 257 a lírzi számu által előforduló és 600 frtra becsült házra a végrehajtást árverés ezemel elrendeltetik és annak a katymári község házául leendő fogantatására határidőül 1882. évi június hó 2-ik napjának délutáni 3 óraja kitűztetik.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Baján, 1882. febr. 17. napján.

RÁCZ JÓZSEF,
kir. járásbíró.

Értesítés!

Ven szereztem a n. é. közönséges tulajdonú szarvasi borsó, miszerint f. 1882. márczius hó 15-én helyben leendő eladást, nevezett orvosi gyakorlóatom megkezeletem.

A bunpesti s. t. Roehus körházban hosszabb ideig mint gyárok mint kövden, utt szerzett tapasztalataim, s az ajkabbkori orvosi tudomány vívmány nyomon alkalmazott gyógykezelesemet egyes keszszeggel neozatom s szenevelök rendelkezésére s leküldöm szentes orvosihoz által a n. é. közönséges tulajdonú és keszszé parfümöszténi marabó kerdelműt nyegyeletem.

Baján, 1882. évi március hóban

Mely tiszteltet!

DR. STERN IGNÁC,
orvos,
székes, szentesi, szentesiudor
Laklyi.

Fötér, Bachrach Uermann úr
házában.

